

Examenul național de bacalaureat 2025

Proba E. c)

Istorie

Model

Filiera teoretică, profil umanist, toate specializările; Filiera vocațională - profil artistic, toate specializările; - profil sportiv, toate specializările; - profil pedagogic, specializările: bibliotecar-documentarist, instructor-animator, instructor pentru activități extrașcolare, pedagog școlar, educator-puericultor; - profil teologic, toate specializările.

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Citiți, cu atenție, sursele de mai jos:

A. „Unul dintre [...] liderii comuniști [...] ai României, Gheorghe Gheorghiu-Dej, [...] a dejuțat planurile rivalilor săi [...], iar în momentul dispariției lui Stalin, deținea controlul total în stat, fiind premier și șef al partidului. A condus un aparat de securitate imens [...], care administra un sistem de lagăre ce amintea de [...] cel sovietic al lui Stalin. Zeci de mii de români din toate segmentele societății, dar mai presus de toate țărani în timpul efortului de colectivizare a agriculturii (început în 1949-1950), au fost închiși, mulți dintre ei fiind supuși torturilor. [...]

Nefiind contestat din nicio parte și având controlul asupra unui stat polițienesc [...], Dej era într-o poziție bună pentru a opune rezistență direcțiilor de reformă introduse în Uniunea Sovietică de liderul acesteia, Hrușciov. [...] În toamna anului 1956, după ce au izbucnit proteste studențești în universități, inspirate de evenimentele din Polonia și Ungaria, ele au fost suprimate cu violență de poliția secretă, faimoasa Securitate [...]. Sprijinul puternic al lui Gheorghiu-Dej pentru suprimarea revoltei maghiare de către sovietici, în octombrie 1956, i-a oferit spațiu de manevră în raport cu Hrușciov. Obligațiile economice impuse de sovietici României au fost reduse, iar controlul lui Dej asupra puterii a rămas intact.”
(I. Kershaw, *Un continent fracturat. Europa, 1950-2017*)

B. „Spre finalul anilor 1950, România [...] începea să construiască o formă de comunism național [...]. Era vorba mai ales despre prioritatea economică a conducerii - de a forța industrializarea țării [...]. Prin intermediul CAER [Consiliul de Ajutor Economic Reciproc] [...], sovieticii căutau să mențină România la nivelul unui stat agrar, furnizor de produse agricole și materii prime. Însă, principala miză a fost chestiunea mai largă a intervențiilor sovietice în afacerile interne ale altor state. Conducerea României [...] a fost ajutată de faptul că Hrușciov se temea de o nouă confruntare de tipul celei din Ungaria. Ca urmare, relația de relativă distanțare a României față de URSS a continuat. [...] Nicolae Ceaușescu, care, în 1965, i-a succedat [...] lui Gheorghe Gheorghiu-Dej în fruntea Partidului Comunist (devenind președintele României în 1974), a fost apreciat de Occident datorită opoziției față de invadarea Cehoslovaciei și pentru că realizase o formă de «național-comunism» românesc [...] care nu urma regulile Moscovei.”

(I. Kershaw, *Un continent fracturat. Europa, 1950-2017*)

Pornind de la aceste surse, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Numiți formațiunea politică din România, precizată în sursa **B**. **2 puncte**
2. Precizați, din sursa **A**, o informație referitoare la evenimentele desfășurate în anul 1956. **2 puncte**
3. Menționați doi conducători politici la care se referă atât sursa **A**, cât și sursa **B**. **6 puncte**
4. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care susține că țărani sunt victime ale regimului comunist în timpul colectivizării agriculturii. **3 puncte**
5. Scrieți o relație cauză-efect stabilită între două informații selectate din sursa **B**, precizând rolul fiecăreia dintre aceste informații (*cauză*, respectiv *efect*). **7 puncte**
6. Prezentați alte două acțiuni desfășurate în politica internă a României din perioada 1948-1975, în afara celor la care se referă sursele date. **6 puncte**
7. Menționați o asemănare între două practici politice utilizate în România, între anii 1990-2000. **4 puncte**

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

Citiți, cu atenție, sursa de mai jos:

„Numeroase legi: o nouă *constituție*, intitulată prudent, *Statutul Dezvoltător al Convenției de la Paris* care sporește prerogativele domnitorului, o nouă lege electorală [...], Legea rurală, crearea Camerelor de Comerț, promulgarea Codului Civil și a Codului Penal [...], organizarea armatei, a învățământului, a bisericii, crearea Curtii de Conturi [...], înființarea Universităților din Iași și București [...] vor face din scurta domnie a lui Al. I. Cuza, din 1859-1866, perioada cu cea mai mare densitate de reforme din istoria modernă a României. [...]

Pe plan intern poziția lui Al. I. Cuza se deteriorează, împotriva sa formându-se așa numita *monstruoasă coalitie*, o alianță a tuturor nemulțumiților. A acelora [...] care îl acuzau de o conduită prea moderată, cum erau liberalii radicali, a conservatorilor moldoveni nemulțumiți și de [...] pierderea importanței orașului Iași [...] și a acelora care acuzau dezordinea din finanțe și de la sate [...]. La 11 februarie 1866, Cuza e nevoit să părăsească domnia. [...]

Locotenența domnească, organism administrativ politic creat pentru a ține locul domnitorului Al. I. Cuza detronat, îl trimite în Occident pe I. C. Brătianu [...]. Inițial se propune candidatura lui Filip de Flandra [...], dar acesta refuză să preia conducerea statului. Atunci este descoperit Carol de Hohenzollern-Sigmaringen. [...] Când I. C. Brătianu îi face oferta tronului României, [...] Carol acceptă. [...] Un plebiscit* îl alege cu 685 000 de voturi, contra fiind 224 de voturi. Și, la 10 mai 1866, Parlamentul român îl proclamă principe, sub numele de Carol I. Prin alegerea unui principe străin, românii voiau să înlăture certurile interne pentru domnie, și, în același timp, să-și consolideze statul abia constituit, amenințat cu dezmembrarea de imperiile vecine. Mai sperau că un principe străin, prin prestigiul și sprijinul familiei din care provenea, va înlesni dobândirea deplinei independențe de către statul român, aflat încă sub suzeranitatea Imperiului Otoman.” (I. Bulei, *O istorie a românilor*)

*plebiscit - referendum

Pornind de la această sursă, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Numiți statul sub suzeranitatea căruia se află România, precizat în sursa dată. **2 puncte**
2. Precizați secolul la care se referă sursa dată. **2 puncte**
3. Menționați alianța formată împotriva domnitorului Al. I. Cuza și un motiv al nemulțumirilor față de domnia acestuia, la care se referă sursa dată. **6 puncte**
4. Menționați, din sursa dată, două informații referitoare la activitatea reformatoare din timpul domniei lui Al. I. Cuza. **6 puncte**
5. Formulați, pe baza sursei date, un punct de vedere referitor la principele străin, susținându-l cu două informații selectate din sursă. **10 puncte**
6. Argumentați, printr-un fapt istoric relevant, afirmația conform căreia în perioada 1820-1850 au fost elaborate proiecte politice referitoare la statul român modern. (Se punctează prezentarea unui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia.) **4 puncte**

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

Elaborați, în aproximativ două pagini, un eseu despre spațiul românesc în secolele al XIV-lea – al XVI-lea, având în vedere:

- precizarea unui fapt istoric din perioada 1361-1400 la care participă românii în cadrul relațiilor internaționale și menționarea a două aspecte referitoare la acesta;
- prezentarea unei acțiuni de politică externă la care participă românii în prima jumătate a secolului al XV-lea;
- menționarea a două aspecte cu privire la implicarea românilor în relațiile internaționale din perioada 1451-1500;
- formularea unui punct de vedere referitor la organizarea instituțională din spațiul românesc în secolul al XVI-lea și susținerea acestuia printr-un argument istoric.

Notă! Se punctează și utilizarea **limbajului istoric adecvat**, **structurarea** prezentării, **evidențierea relației cauză-efect**, elaborarea **argumentului istoric** (prezentarea unui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea **sucesiunii cronologice/logice** a faptelor istorice și **încadrarea** eseului în limita de spațiu precizată.